

سازمان حفاظت محیط زیست

ضوابط خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست

و

شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد

تهیه و تدوین :

معاونت محیط زیست انسانی

دفتر پایش فراگیر محیط زیست

اردیبهشت ۱۳۹۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

بخش اول: تعاریف و مفاهیم

تعاریف..... ۶

بخش دوم: خود اظهاری در پایش آلودگی ها و تخریب محیط زیست

۱-۲- اهداف..... ۸

۲-۲- تاریخچه..... ۹

۳-۲- مستندات قانونی..... ۱۰

۴-۲- گردش کار و فرایند خود اظهاری در پایش آلودگی..... ۱۰

۵-۲- چارچوب ضوابط خوداظهاری خوداظهاری واحدها در پایش آلودگی..... ۱۲

۶-۲- پارامترهای مشمول خوداظهاری در پایش آلودگی..... ۱۳

۷-۲- خوداظهاری در واحدهای مشمول نصب سیستم های پایش لحظه ای و پیوسته..... ۱۳

۸-۲- دستورالعمل های فنی و استانداردها جهت اندازه گیری آلاینده های محیط زیست..... ۱۳

۹-۲- خوداظهاری در پایش آلودگی در مورد طرح ها و واحدهای مشمول ارزیابی زیست محیطی..... ۱۳

۱۰-۲- دستورالعمل خوداظهاری در تخریب محیط..... ۱۴

۱۱-۲- موارد تفویض اختیار به ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها..... ۱۴

بخش سوم : شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد

۱-۳- شیوه نامه داخلی شورای سیاست گذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد..... ۱۶

۲-۳- شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه های معتمد..... ۱۸

۳-۳- شیوه نامه تعیین پایه آزمایشگاه های معتمد..... ۲۵

۴-۳- شیوه نامه رویه ممیزی و نظارت بر آزمایشگاه های معتمد..... ۳۱

۵-۳- شیوه نامه انضباطی آزمایشگاه های معتمد و نحوه رسیدگی به تخلفات..... ۳۳

۶-۳- شیوه نامه تشویقات آزمایشگاه های معتمد..... ۳۸

۷-۳- دستورالعمل ها، روش ها و تجهیزات پیشنهادی به منظور اندازه گیری آلاینده های زیست محیطی..... ۴۰

۸-۳- تعیین پارامترهای مشمول خود اظهاری در پایش آلودگی..... ۵۰

الف : فرم ها

۷۳	
۷۵	۱- فرم درخواست دریافت گواهینامه آزمایشگاه معتمد .....
۷۶	۲- فرم ارزیابی آزمایشگاه معتمد.....
۷۷	۳- فرم مشخصات پرسنلی.....
۷۸	۴- فرم های پارامترهای مورد درخواست در گروه های تخصصی.....
۸۳	۵- فرم های اعلام نتایج آزمایشگاه معتمد .....
۸۸	۶- فرم های عملکرد یکساله آزمایشگاه معتمد .....
۹۶	۷- فرم تعیین پایه آزمایشگاه های معتمد .....
۹۷	۸- فرم نظارت بر عملکرد آزمایشگاه معتمد در محل اندازه گیری.....
۹۸	۹- فرم بازدید از مکان آزمایشگاه معتمد جهت نظارت.....
۹۹	۱۰- فرم صورتجلسه انجام پایش خوداظهاری.....
۱۰۰	۱۱- فرم اطلاعات کالیبراسیون تجهیزات.....
۱۰۳	۱۲- فرم نحوه گزارش دهی نتایج خوداظهاری توسط آزمایشگاه های معتمد.....
۱۰۴	۱۳- فرم تایید پارامترهای آزمایشگاه معتمد .....
۱۰۵	۱۴- فرم گزارش پایش دستگاه های بی خطر ساز(غیرفعال ساز میکروبی) بیمارستان ها.....

ب : نمودارها

۱۰۶	۱- گردش کار صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد.....
۱۰۷	۲- گردش کار خود اظهاری در پایش آلودگی.....

بخش اول

تعاریف

تعاریف

- آزمایشگاه معتمد: آزمایشگاهی است که در بخش های دولتی و غیر دولتی کشور وجود دارد و توانایی آن جهت سنجش پارامترهای زیست محیطی بر اساس ضوابط و مقررات جاری، مورد تایید سازمان قرار گیرد.
- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست کشور که مرجع تایید فعالیت آزمایشگاه معتمد می باشد.
- متقاضی (اخذ گواهینامه آزمایشگاه معتمد): هر شخص حقوقی که درخواست اخذ صلاحیت انجام پایش پارامترهای زیست محیطی را مطابق با شرایط احراز گواهینامه دارد.
- درخواست کننده (واحد): مسئولین (حقوقی و حقیقی) کلیه واحدهای مشمول اجرای طرح خوداظهاری در پایش آلودگی محیط زیست بر اساس ضوابط و مقررات جاری می شوند.
- اداره کل: اداره کل حفاظت محیط زیست استان
- دفتر پایش: دفتر پایش فراگیر آلودگی محیط زیست
- خود اظهاری: خود اظهاری منابع بالقوه آلاینده در پایش آلودگی ها
- پارامترهای مشمول طرح خود اظهاری: پارامترهایی مشمول اجرای طرح خوداظهاری می شوند که جزء استانداردهای اعلامی سازمان باشند.
- کارشناس ذیصلاح: کارشناسی که از سوی آزمایشگاه معتمد به دفتر پایش معرفی گردیده است و سوابق آموزشی، کاری، مدرک تحصیلی و سایر شاخص های تعریف شده و مصوب در شیوه نامه را دارا می باشد
- فضای آزمایشگاهی: مساحتی از ساختمان است که دارای شرایط خاص می باشد و با توجه به نوع فعالیت، توسط متقاضی به منظور احداث آزمایشگاه معرفی می گردد.
- تجهیزات آزمایشگاهی: کلیه دستگاه ها، لوازم و اقلام آزمایشگاهی مورد نیاز جهت سنجش پارامترهای محیط زیست است که با توجه به درخواست و شرح خدمات توسط متقاضی فراهم می گردد.
- گروه های تخصصی: بخش های مختلف آزمایشگاه که در زمینه نمونه برداری، آماده سازی و سنجش پارامترهای زیست محیطی در ۳ گروه تخصصی فیزیکو شیمیایی، بیولوژی، هوا و صدا فعالیت دارند.
- پایه: عددی است که توان آزمایشگاه معتمد را در هر گروه تخصصی تعیین می کند. پایه "یک" نشانگر بالاترین توان فنی در هر گروه تخصصی است.
- کمیته: کمیته کارشناسی آزمایشگاه های معتمد سازمان
- شورا: شورای سیاستگذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد
- دبیرخانه کمیته: دبیرخانه کمیته آزمایشگاه های معتمد
- گواهینامه: گواهینامه آزمایشگاه های معتمد

- گزارش : گزارش پایش انجام شده در راستای طرح خوداظهاری در قالب فرمت های تعریف شده توسط سازمان حفاظت محیط زیست.
- دفاتر ستادی : دفاتر تخصصی حوزه معاونت محیط زیست انسانی سازمان و دفاتر سایر معاونت ها بر حسب مورد.
- مدیر فنی آزمایشگاه : فرد متخصص واجد شرایطی است که مدیریت آزمایشگاه را در زمینه مسائل فنی، کنترل کیفی، تأیید گزارشات را بر عهده دارد.
- افراد فنی : افرادی که در زمینه پایش آلودگی در گروه های تخصصی دارای مهارت بوده و مسئول تهیه گزارش نتایج آنالیز می باشد.
- سایر افراد : کارشناسان و تکنسین هایی که تحت نظارت افراد فنی آزمایشگاه در زمینه پایش آلودگی همکاری می نمایند.
- ابلاغ : منظور اطلاع رسانی کلیه آیین نامه ها ، دستور العمل ها ، بخشنامه ها و ... از طریق مکاتبه اداری (مکانیزه یا غیر مکانیزه) و یا درج در سایت رسمی سازمان می باشد.
- آزمایشگاه کارفرما : آزمایشگاه معتمدی است که بخشی از خدمات پایش آلودگی خود را با رعایت ضوابط مندرج در این ضوابط به آزمایشگاه معتمد دیگر (آزمایشگاه همکار) واگذار می نماید.
- آزمایشگاه همکار : آزمایشگاه معتمدی است که پایش های آلودگی مورد تقاضای آزمایشگاه کارفرما را انجام می دهد.
- تخلف : هرگونه عدم رعایت ضوابط و شیوه نامه های ابلاغی از سوی سازمان در خصوص آزمایشگاه های معتمد و الزامات و مفاد شیوه نامه انضباطی تخلف محسوب می گردد.

بخش دوم :

خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست

۱-۲- اهداف

تغییر نقش دولت از تصدی گری به سیاست گذاری، هدایت و نظارت، توانمندسازی بخشهای مختلف جامعه و تقویت فرهنگ خوداظهاری در پایش آلودگی های زیست محیطی از سوی صاحبان و مسئولین واحدهای تولیدی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی و همچنین افزایش توجه به موضوع حفاظت از محیط زیست در کلیه بخش ها و در سطوح مختلف جامعه است.

۲-۲- تاریخچه

توسعه و گسترش منابع آلودگی از یک طرف و لزوم کوچک شدن مسئولیت های دولت از طرف دیگر موجب گردید که در دیدگاه سنتی در انجام کلیه امور توسط دولت تغییری اساسی صورت گیرد. در این راستا به موجب بند الف ماده ۶۱ قانون برنامه چهارم، خوداظهاری در پایش مطرح گردید.

- بند الف ماده ۶۱ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی:

دولت مکلف است طرح خوداظهاری برای پایش منابع آلوده کننده را آغاز نماید. کلیه واحدهای تولیدی، خدماتی و زیر بنایی باید بر اساس دستورالعمل سازمان حفاظت محیط زیست نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی ها و تخریب های خود اقدام و نتیجه را به سازمان مذکور ارائه دهند. واحدهایی که تکالیف این بند را مراعات نمایند، مشمول ماده (۳۰) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ خواهند بود.

- بند ب ماده ۱۹۲ برنامه پنجم توسعه کشور

به منظور کاهش عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی موظفند:

- نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی و تخریب زیست محیطی خود اقدام و نتیجه را در چارچوب خود اظهاری به سازمان حفاظت محیط زیست ارائه نمایند. واحدهایی که قابلیت و ضرورت نصب و راه اندازی سامانه (سیستم) پایش لحظه ای و مداوم را دارند باید تا پایان سال سوم برنامه، نسبت به نصب و راه اندازی سامانه (سیستم) های مذکور اقدام نمایند. متخلفین مشمول ماده ۳۰ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا خواهند بود.

- مشخصات فنی خود را به نحوی ارتقاء دهند که با ضوابط و استانداردهای محیط زیست و کاهش آلودگی و تخریب منابع پایه بالاخص منابع طبیعی و آب تطبیق یابد.

۳-۲- مستندات قانونی

- ماده ۱۲۳ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران موضوع لازم الاجرا بودن سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری
- بند ۵ سیاست‌های کلی محیط زیست ابلاغی مقام معظم رهبری «پایش مستمر و کنترل منابع و عوامل آلاینده‌ی هوا، آب، خاک، آلودگی‌های صوتی، امواج و اشعه‌های مخرب و تغییرات نامساعد اقلیم، و الزام به رعایت استانداردها و شاخص‌های زیست‌محیطی در قوانین و مقررات، برنامه‌های توسعه و آمایش سرزمین»
- تبصره ۴ ماده ۱۱ قانون هوای پاک: کلیه مراکز، واحدهای صنعتی و تولیدی حسب تشخیص سازمان مکلفند نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی هوا، در فاصله زمانی ممکن و در چهارجوب خوداظهاری در پایش اقدام کنند.
- ماده ۱۶ قانون هوای پاک: کسانی که از انجام بازرسی ماموران سازمان حفاظت محیط زیست برای نمونه برداری و تعیین میزان آلودگی ناشی از فعالیت مراکز صنعتی، تولیدی، معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی ممانعت کنند و یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع ارائه نمایند به حداقل جزای نقدی درجه هفت و در صورت تکرار به حداقل جزای نقدی درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می شوند.
- تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون هوای پاک: آزمایشگاه‌های معتمد و همکار نیز در صورت ارائه گزارش غیر واقع، به جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم و در صورت تکرار، تعلیق و یا لغو امتیاز می شوند.

- سایر قوانین مرتبط:

- اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (واگذاری فعالیتهای دولتی به بخشهای غیر دولتی به جز موارد استثنا شده مطابق این قانون)
- ماده ۲۴ قانون مدیریت خدمات کشوری و آئین نامه های مربوطه

۴-۲- گردش کار و فرآیند خود اظهاری در پایش آلودگی

- طرح خوداظهاری در پایش با استفاده از توانایی آزمایشگاه‌های معتمد مطابق گردش کار ذیل به اجرا گذاشته می شود:
- ابلاغ به واحد جهت انجام خود اظهاری از طرف ادارات کل استان ها: اداره کل از واحدها درخواست گزارش خوداظهاری می نماید. پارامترهای مشمول خوداظهاری و فواصل زمانی ارائه گزارش مطابق شیوه نامه تعیین پارامترهای مشمول خوداظهاری می باشد چنانچه اداره کل تغییراتی در پارامترهای مورد نظر و فواصل زمانی اندازه گیری اعلام نماید واحد موظف می باشد مطابق نظر اداره کل اقدام نماید.
- درخواست پایش خروجی واحد: واحد از یکی از آزمایشگاه‌های معتمد درخواست می کند تا نسبت به پایش خروجی‌های واحد اقدام نموده و در صورت توافق، با عقد قرارداد (اعم از فاکتور و یا سایر اسناد مالی مربوطه) طبق ضوابط و مقررات خوداظهاری نسبت به انجام موضوع اقدام می نماید.

- اعلام برنامه ۱۰ روزه پایش به ادارات کل از طرف آزمایشگاه معتمد: لازم است حداقل ۱۰ روز قبل از انجام پایش، برنامه زمانی (ترجیحا ماهانه) به همراه ساعت تقریبی مراجعه به صنعت از سوی آزمایشگاه معتمد به ادارات کل و رونوشت آن به دفتر پایش ارسال گردد.

تبصره ۱: چنانچه این مدت بنا به درخواست اداره کل تقلیل پیدا کرد ضرورت دارد مراتب از سوی آزمایشگاه معتمد در برنامه اعلام زمان نمونه برداری منعکس گردد.

تبصره ۲: برنامه زمانی ده روزه پایش می بایست بنابر صلاحدید اداره کل به شهرستان محل استقرار صنعت جهت نظارت اعلام گردد.

تبصره ۳: ادارات کل موظف به نظارت بر اعلام برنامه مذکور (مطابقت پارامترهای اعلامی با شیوه نامه تعیین پارامترهای مشمول خوداظهاری، رعایت فاصله زمانی ۱۰ روزه، رعایت توان پایش آزمایشگاه همکار) می باشند.

تبصره ۴: در صورتیکه نمونه برداری از واحد صنعتی در تاریخ مشخص شده انجام نپذیرد، آزمایشگاه معتمد می بایست علت عدم انجام نمونه برداری را به همراه مستندات مربوطه به ادارات کل و دفتر پایش اعلام نماید.

تبصره ۵: در مواردیکه آزمایشگاه معتمد کارفرما به جای آزمایشگاه معتمد همکار نمونه برداری انجام داده و نمونه را جهت آنالیز در اختیار آزمایشگاه همکار قرار می دهد، ضروریست آزمایشگاه کارفرما در بخش مربوطه معتمد سازمان باشد.

تبصره ۶: آزمایشگاه هایی می توانند به عنوان کارفرما نسبت به عقد تفاهم نامه اقدام نمایند که توانایی انجام ۶۰٪ پارامترهای مشمول پایش خوداظهاری واحد صنعتی (مندرج در شیوه نامه تعیین پارامترهای مشمول خوداظهاری در پایش آلودگی) و یا ۵۰٪ حجم ریالی قرارداد را دارا باشند.

تبصره ۷: در صورت استفاده از آزمایشگاه همکار درج نام آزمایشگاه همکار و پارامترهایی که توسط آن آزمایشگاه اندازه گیری می شود در نامه اعلام زمان نمونه برداری الزامی می باشد.

- پایش واحد: آزمایشگاه معتمد پس از اعلام برنامه زمانی ده روزه در زمان مقرر نسبت به پایش خروجی های واحد متقاضی اقدام خواهد نمود. به هنگام انجام عملیات پایش خوداظهاری در واحد، می بایست فرم «صورتجلسه انجام عملیات خوداظهاری در پایش» توسط نماینده آزمایشگاه معتمد و نماینده واحد مورد پایش، تکمیل و امضاء گردد.

تبصره: آزمایشگاه معتمد در صورت عدم همکاری واحد در امضای فرم، باید مراتب را با اداره کل محیط زیست استان مربوطه مطرح و نتیجه را در بخش توضیحات اعلام نماید.

- اعلام نتایج پایش حداکثر ۲۰ روز کاری پس از اندازه گیری از طرف آزمایشگاه معتمد: در خصوص ارائه گزارش پایش واحدها در قالب طرح خود اظهاری، آزمایشگاه های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز کاری بعد از اندازه گیری (مطابق فرم ۱۲/۰۲-۴/ف) به ترتیب اولویت به اداره کل استان محل استقرار واحد و واحد متقاضی ارسال نمایند.

تبصره ۱: در خصوص ارائه گزارش پایش تجهیزات بی خطرساز (غیرفعال ساز) میکروبی پسماندهای پزشکی، آزمایشگاه های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز کاری بعد از اندازه گیری به اداره کل استان محل استقرار واحد و واحد متقاضی ارسال نمایند.

تبصره ۲: در صورت درخواست دفتر پایش جهت ارسال نتایج نمونه برداری یک واحد، آزمایشگاه معتمد موظف است گزارش کامل پایش فصلی خود را به همراه نتایج مربوطه به دفتر پایش ارسال نماید.

- **اعلام نتایج سالیانه پایش:** آزمایشگاه‌های معتمد موظفند فایل گزارش کامل پایش سالانه خود را به همراه نتایج مربوطه به اداره کل استان محل استقرار آزمایشگاه معتمد و دفتر پایش ارسال نمایند.

- **اعلام نتایج به ادارات کل از طرف واحد:** واحد باید راساً نسبت به ارسال نتایج به اداره کل اقدام نماید.

- **انجام اقدامات قانونی مورد نظر سازمان:** ادارات کل گزارشات پایش را دریافت، کنترل و جهت انجام اقدامات قانونی در اختیار مراجع ذیربط قرار می دهند.

- در طرح های پایشی غیرخوداظهاری نظیر ISO، ارزیابی های اثرات زیست محیطی، آنالیز پسماندهای موضوع کنوانسیون بازل، مواد شیمیایی موضوع کنوانسیون استکهلم و روتردام، طرح های مطالعاتی و تحقیقاتی رعایت الزامات فنی توسط آزمایشگاه های معتمد الزامی بوده و آزمایشگاه ها موظف به ارائه نتایج این قبیل پایش ها در قالب گزارش عملکرد سه ماهه می باشند. لیکن رعایت الزامات اداری ضروری نمی باشد. بدیهی است در صورت عدم رعایت این الزامات توسط آزمایشگاه های معتمد، مطابق با شیوه نامه انضباطی با آزمایشگاه مورد نظر برخورد خواهد شد.

تبصره ۱: اعلام برنامه زمانی پایش در این موارد الزامی می باشد. (به استثناء موضوعات مشمول کنوانسیون ها)

تبصره ۲: رعایت کلیه مفاد ضوابط خوداظهاری در پایش در حین انجام موضوعات ارجاعی از سوی مراجع قضایی، توسط آزمایشگاه های معتمد الزامی است.

۵-۲- چارچوب ضوابط خوداظهاری واحدها در پایش آلودگی

کلیه واحدهای مشمول خوداظهاری موظفند نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی و تخریب زیست محیطی خود در چارچوب ضوابط خوداظهاری اقدام و نتایج را به ادارات کل سازمان ارائه نمایند.

نکته: انتخاب واحدهای بالقوه آلاینده مشمول طرح خوداظهاری در پایش آلودگی بنا به تشخیص ادارات کل محیط زیست استان ها یا دفتر پایش فراگیر محیط زیست می باشد.

در این راستا واحدهایی که مشمول طرح خوداظهاری می باشند باید در اجرای این طرح همکاری های لازم را معمول داشته و موارد ذیل را رعایت نمایند:

- به منظور انجام خوداظهاری در پایش از یکی از آزمایشگاه های معتمد درخواست نمایند تا نسبت به پایش خروجی های آنها اقدام نماید.

- واحدها موظف به انجام همکاری جهت نمونه برداری و پایش کلیه بخش ها و خروجی ها حسب تشخیص آزمایشگاه های معتمد و ادارات کل می باشند.

- در صورتیکه آزمایشگاه معتمد در حین انجام پایش، نمونه برداری های صورت گرفته را کافی ندانست، می بایست با ارائه دلایل کارشناسی و با هماهنگی اداره کل استان، نسبت به افزایش تعداد نمونه برداری صورت گرفته اقدام نماید و واحدهای مشمول موظف به انجام همکاری می باشند.

- واحدها موظف می باشند امکانات لازم جهت نمونه برداری بویژه از مکان‌هایی که نمونه برداری به سختی انجام می شود را فراهم نمایند از جمله نمونه برداری از دودکش‌ها.

- با توجه به لزوم پایش به صورت تصادفی و بدون هماهنگی قبلی، واحدهای مشمول موظف به همکاری لازم می باشند.
تبصره: پایش خوداظهاری در ایام تعطیلات رسمی مجاز نمی باشد به جز مواردی که به درخواست اداره کل یا دفتر پایش صورت پذیرد.

- واحدهای مشمول طرح خوداظهاری موظف به انجام پایش خروجی‌های خود به صورت فصلی می باشند. این زمان حسب تشخیص اداره کل قابل کاهش می باشد.

تبصره: انجام پایش خوداظهاری تجهیزات بی خطر ساز (غیرفعال ساز) میکروبی پسماندهای پزشکی به صورت ماهانه و در خصوص بیمارستان‌های روانپزشکی، همچنان فصلی می باشد.

۶-۲- پارامترهای مشمول خوداظهاری در پایش آلودگی

بر اساس تقسیم بندی صورت گرفته در ضوابط و معیارهای استقرار صنایع و مراکز خدماتی، پارامترهای عمومی و شاخص برای منابع مختلف به شرح شیوه نامه شماره ۰۲-۸-۳ می باشد. ادارات کل موظفند با توجه به جداول موجود در شیوه نامه مذکور و نظرات کارشناسی استان نسبت به تعیین نوع پارامترهای مشمول خوداظهاری واحدها اقدام و مراتب را جهت اجرا به واحدها ابلاغ نمایند. در صورت عدم انجام این امر واحدها موظف به پایش پارامترهای مندرج در جداول یاد شده می باشند.

با عنایت به تعیین پارامترهای مشمول طرح خوداظهاری برای هر واحدی (شیوه نامه شماره ۰۲-۸-۳)، پایش پارامترهای خارج از شیوه نامه مذکور، در قالب طرح خوداظهاری تخلف محسوب شده و مطابق با شیوه نامه انضباطی آزمایشگاه‌های معتمد اقدام خواهد شد.

۷-۲- خوداظهاری در واحدهای مشمول نصب سیستم‌های پایش لحظه ای و پیوسته

خوداظهاری در پایش آلودگی توسط آزمایشگاه‌های معتمد برای واحدهایی که اقدام به نصب سامانه پایش لحظه ای نموده اند، الزامی می باشد.

۸-۲- دستورالعمل‌های فنی و استانداردها جهت اندازه گیری آلاینده‌های محیط زیست

بمنظور یکسان سازی روش‌ها، دستورالعمل‌های فنی و استانداردها جهت اندازه گیری آلاینده‌های زیست محیطی، فهرستی از پارامترهای بخش‌های فیزیکوشیمیایی، بیولوژی، هوا و صدا به همراه تجهیزات، روش‌های پیشنهادی، دستورالعمل فنی و شماره استاندارد تهیه گردیده که به شرح شیوه نامه شماره ۰۲-۷-۳ می باشد.

۹-۲- خوداظهاری در پایش آلودگی در مورد طرح‌ها و واحدهای مشمول ارزیابی زیست محیطی

کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی مشمول ارزیابی اثرات زیست محیطی موظفند در کلیه مراحل انجام طرح در چارچوب ضوابط خوداظهاری، از طریق آزمایشگاه‌های معتمد و یا سامانه پایش لحظه ای نسبت به ارائه نتایج پایش آلودگی اقدام نمایند.

۱۰-۲- دستورالعمل خوداظهاری در تخریب محیط

بررسی های لازم در خصوص میزان تخریب ناشی از فعالیت های تولیدی، خدماتی و زیربنایی طبیعت شامل فعالیت های معدنی، خاک برداری، خاک ریزی، دپوی نخاله، تغییر مسیر رودخانه، قطع درخت و مشابه آن ها باید بر اساس قوانین و مقررات مربوطه توسط مبادی ذیربط انجام پذیرد.

۱۱-۲- موارد تفویض اختیار به ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها

در راستای سیاست های دولت مبنی بر تقویت وظایف حاکمیتی و نظارتی و کاهش تصدی گری ها، و همچنین با توجه به ابلاغیه شماره ۹۷/۴۹۰۴ مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ مقام عالی سازمان در خصوص حدود اختیارات و مسئولیت های قابل تفویض به ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها موارد ذیل در زمینه آزمایشگاه های معتمد به ادارات کل تفویض می گردد:

الف- کلیه امور مربوط به صدور مجوز و تمدید اعتبار گواهینامه آزمایشگاه های معتمد سازمان در محدوده استان براساس شیوه نامه مربوطه.

ب- اقدام در خصوص میزان تنبیهات مترتب بر تخلفات آزمایشگاه های معتمد مرتبط با بندهای ۱ الی ۳ ماده ۳ شیوه نامه انضباطی و ارائه پیشنهاد میزان تنبیهات در خصوص بندهای ۴، ۵ و ۶ ماده ۳ شیوه نامه مذکور به دفتر پایش.

پ- ارائه پیشنهاد در خصوص میزان تشویقات آزمایشگاه های معتمد به دفتر پایش.

همچنین ادارات کل در خصوص موارد ذیل می بایست با دفتر پایش مشارکت های لازم را داشته باشند:

ت- مشارکت در کلیه امور مربوط به رویه ممیزی آزمایشگاه های معتمد مطابق با شیوه نامه مربوطه.

ث- مشارکت در تعیین پایه آزمایشگاه های معتمد براساس شیوه نامه مصوب.

بخش سوم :

شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد

۱- مقدمه:

در راستای اجرای مصوبه شورای عالی اداری مبنی بر واگذاری امور غیر حاکمیتی دولت، دستورالعمل آزمایشگاه های معتمد در تاریخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ توسط شورای معاونین سازمان مصوب گردید. این دستورالعمل در سال ۱۳۹۰ بسط یافت و در سال ۱۳۹۲ نیز بازنگری گردید. نظر به ضرورت تغییرات اساسی در دستورالعمل های پیشین بمنظور ارتقای جایگاه نظارتی سازمان، دستورالعمل مزبور بازنگری شد و در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۲۴ با عنوان «ضوابط خوداظهاری در پایش و شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد» به تصویب شورای معاونین سازمان رسید.

۲- شورای سیاست گذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد:

شورای سیاست گذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد دارای گروه کاری بنام کمیته کارشناسی آزمایشگاه های معتمد جهت بررسی کارشناسی موضوعات می باشد.

۲-۱- وظایف شورای سیاست گذاری و راهبردی آزمایشگاه های معتمد

بررسی و تصویب کلیه موارد نظیر ضوابط، مقررات، دستورالعمل ها، موارد ارجاعی از سوی ادارات کل استان ها و سایر موضوعات مرتبط با آزمایشگاه های معتمد و طرح خوداظهاری در پایش آلودگی از وظایف این شورا می باشد. تصمیمات نهایی پس از تصویب در شورا لازم الاجرا می باشد.

۲-۲- اعضای شورا:

- معاون محیط زیست انسانی (رئیس شورا)
- مدیر کل دفتر پایش (دبیر و نایب رئیس شورا)
- رئیس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم یا نماینده تام الاختیار
- مدیر کل دفتر آب و خاک یا نماینده تام الاختیار
- مدیر کل دفتر حقوقی یا نماینده تام الاختیار
- مدیر کل دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات یا نماینده تام الاختیار
- مدیران کل حفاظت محیط زیست استان ها بر حسب تشخیص ریاست شورا یا نماینده تام الاختیار

تبصره ۱: شورا با حضور ۲/۳ اعضا ثابت تشکیل و تصمیمات آن با اکثریت آراء رسمیت خواهد یافت.

تبصره ۲: دبیرخانه شورا در دفتر پایش می باشد.

تبصره ۳: بنا بر صلاح دید رئیس شورا برخی از وظایف شورا قابل تفویض به کمیته خواهد بود.

۲-۳- اعضای کمیته آزمایشگاه های معتمد:

اعضای اصلی کمیته:

- مدیر کل دفتر پایش تحت عنوان رئیس کمیته آزمایشگاه‌های معتمد
- معاون دفتر پایش
- دبیر کمیته آزمایشگاه‌های معتمد
- مسئولین بخش‌های تخصصی دفتر پایش
- اعضای فرعی کمیته کارشناسی (اعضایی که حسب مورد جهت حضور در جلسه کمیته از آنها دعوت بعمل می آید):
- نمایندگان دفاتر حوزه معاونت محیط زیست انسانی
- نمایندگان ادارات کل حفاظت محیط زیست
- نماینده دفتر حقوقی سازمان
- نماینده دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات

۲-۴- اعضای کمیته استانی :

- مدیر کل استان تحت عنوان رئیس کمیته
  - معاون نظارت و پایش
  - رئیس اداره نظارت و پایش
  - رئیس اداره امور آزمایشگاه‌ها
  - کارشناس مرتبط
  - نماینده نظارت و بازرسی
  - نماینده حقوقی
- تبصره:** انتخاب دبیر کمیته استانی حسب تشخیص و صلاحدید مدیر کل استان می باشد.

ماده ۳: فرایند بررسی و تصویب موضوعات

- ۱-۳- بر اساس شیوه نامه شماره ۰۲-۲-۳ درخواست صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه‌های معتمد از سوی متقاضی به اداره کل ارائه می گردد. پس از بررسی کارشناسی، ممیزی (در قالب فرم‌های ارائه شده) و انجام تست مقایسه ای در استان با لحاظ تمامی ضوابط مندرج در ضوابط، مراتب در کمیته استانی طرح و در صورت تصویب، تأییدیه (مطابق فرم ۱۳/۰۲-۴/ف) به آزمایشگاه معتمد ارسال و رونوشت آن به دفتر پایش فراگیر منعکس می شود.
- تبصره:** ضروری است تصویر تعهدنامه محضری اخذ شده از آزمایشگاه متقاضی به همراه رونوشت تأییدیه آزمایشگاه معتمد به دفتر پایش فراگیر ارسال گردد.
- ۲-۳- در ارتباط با شیوه نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با آزمایشگاه‌های معتمد موضوع در کمیته کارشناسی بررسی و پیش نویس اولیه تهیه و برای تصویب به شورا ارسال خواهد شد.

ماده ۴: تایید گواهینامه آزمایشگاه معتمد

- گواهینامه آزمایشگاه‌های معتمد بر اساس پارامترهای مندرج در نامه تأییدیه کتبی که به امضاء مدیر کل استان رسیده است تهیه، توسط معاونت محیط زیست انسانی و مدیرکل دفتر پایش فراگیر ممهور گردیده، صادر خواهد شد.

این شیوه نامه، در خصوص روند اجرایی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه در ۹ ماده تهیه گردیده است.

ماده ۱- شرایط احراز گواهینامه

متقاضی آزمایشگاه معتمد در بخش‌های دولتی و غیر دولتی جهت دریافت گواهینامه باید دارای شرایط عمومی و فنی به شرح ذیل باشد:

۱-۱- فضای آزمایشگاهی

هر آزمایشگاه با توجه به نوع کاربری و حجم فعالیت‌های جاری خود، باید از لحاظ فنی، ایمنی و ساختار آزمایشگاهی، ویژگیها و شرایط ذیل را دارا باشد.

۱-۱-۱- مساحت لازم مجموعاً برای بخش‌های مختلف آزمایشگاهی و اداری متعارف ۷۵ مترمربع (بطور متوسط) می‌باشد که این میزان پس از بازدید کارشناسی اداره کل و یا دفتر پایش با توجه به نوع فعالیت، تعداد پارامترهای قابل سنجش و بخش‌های مورد تقاضا تا حداقل ۴۰ متر مربع قابل تغییر می‌باشد. به استثناء موارد خاص که از طریق کمیته آزمایشگاه معتمد مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار خواهد گرفت.

۱-۱-۲- مجزا بودن فضای آزمایشگاهی از فضای اداری

۱-۱-۳- عدم ایجاد آزمایشگاه در مجتمع‌ها و املاک مسکونی.

تبصره: ایجاد آزمایشگاه در پارکینگ و زیرزمین مجاز نمی‌باشد.

۱-۱-۴- دارا بودن کلیه استانداردهای لازم جهت تایید صلاحیت یک آزمایشگاه نظیر متناسب بودن ابعاد آزمایشگاه با نوع آنالیزها و حجم فعالیت‌های آزمایشگاهی، فضای مناسب آزمایشگاهی جهت آماده‌سازی نمونه و قرار دادن تجهیزات حساس، سکو بندی مناسب آزمایشگاهی با پوشش مناسب و قابل شستشو، تامین شرایط مناسب دمایی، رطوبت و نور، تامین سیستم‌های تهویه مناسب، و دفع مناسب پساب‌های آلوده، پسماندها.

۱-۱-۵- توصیه می‌شود تدابیر ایمنی در آزمایشگاه از جمله نصب جعبه کمک‌های اولیه، چشم‌شور، دوش اضطراری و کپسول‌های آتش‌نشانی لحاظ گردد.

تبصره: لازم به ذکر است جهت اخذ پایه مورد نظر لازم است حداقل شرایط فضا و سکونندی به میزانی که در ماده ۸ شیوه نامه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد ذکر شده، وجود داشته باشد.

۱-۲- نیروی متخصص

۱-۲-۱- هر متقاضی آزمایشگاه معتمد ملزم به معرفی افراد متخصص مرتبط با موضوع به عنوان مسئول فنی، افراد فنی الزامی و سایر افراد، مطابق با شیوه نامه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد می‌باشد.

۱-۲-۲- مدیر فنی آزمایشگاه ملزم به حضور تمام وقت در آزمایشگاه می‌باشد.

۳-۲-۱- آزمایشگاه متقاضی موظف است نمونه بردار ذیصلاح و آموزش دیده خود را در بخش های مختلف مورد تقاضا معرفی نماید (پیوست ۳/۰۲-۴/ف).

۳-۲-۴- کارشناسان آزمایشگاه معتمد باید دارای کارت شناسایی عکس دار معتبر صادر شده توسط آزمایشگاه معتمد باشند تا در حین کنترل و نظارت، احراز هویت آنان امکان پذیر باشد.

۳-۲-۵- پرسنل آزمایشگاههای معتمد می بایست در زمینه تخصص مورد تقاضا دارای گواهینامه های آموزشی از مراجع معتبر علمی و دانشگاهی باشند.

۳-۱- الزامات مدیریتی

۳-۱-۱- کلیه آزمایشگاه های معتمد می بایست مراحل ثبت شرکت ها و روزنامه رسمی را طی نموده و مدارک کپی برابر با اصل را ارائه نماید.

۳-۱-۲- ارائه اساسنامه شرکت و روزنامه رسمی ثبت شرکت (کپی برابر با اصل در دفاتر اسناد رسمی) به همراه معرفی نامه صاحبان امضاء مجاز، برای مؤسسات غیر دولتی الزامی می باشد.

۳-۱-۳- موضوع انجام پایش های زیست محیطی و درج آن در اساسنامه الزامی می باشد.

۳-۱-۴- در مورد آزمایشگاه های غیر دولتی، مدیریت آزمایشگاه متقاضی موظف است کلیه برگه های اساسنامه، فرم ها و مدارک ارسالی را امضاء و مهر نماید.

۳-۱-۵- مؤسسات دولتی می بایست کلیه مستندات لازم را از مدیریت ارشد آزمایشگاه اخذ و ارائه نمایند.

۳-۱-۶- معرفی و ارائه استانداردهای مورد نیاز و دستورالعمل های لازم برای انجام هر آزمایش به زبان فارسی و ارائه کاتالوگ تجهیزات به زبان اصلی ضروری می باشد.

۳-۱-۷- دستورالعمل های مورد استفاده برای نمونه برداری و انجام آنالیز می بایست بر اساس استانداردهای مصوب داخلی یا بین المللی تهیه و تدوین گردد.

۳-۱-۸- اصل مدارک باید به رؤیت کارشناس ذیصلاح استان رسیده و کپی آن به دبیرخانه کمیته ارسال گردد.

۳-۱-۹- هر گونه تغییر و اصلاح در مدارک ارائه شده توسط آزمایشگاه متقاضی (روش های نمونه برداری، آزمون، تجهیزات آزمایشگاهی، پرسنل و موارد مشابه)، باید به اطلاع اداره کل رسانده شده و پس از بررسی و تایید، در دبیرخانه کمیته استانی نگهداری گردد.

۳-۱-۱۰- مدیر عامل آزمایشگاه متقاضی مکلف است علاوه بر ارسال مدارک مورد نیاز، طبق فرم ۱/۰۲-۴/ف متعهد گردد که کلیه موارد مندرج در "ضوابط خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست و شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد" را مطالعه نموده و موظف به رعایت آن می باشد.

۴-۱- تجهیزات مورد نیاز

۴-۱-۱- بسته به نوع پارامتر قابل سنجش و روش مورد تایید برای هر آزمایش، تجهیزات، دستگاه ها و مواد مورد نیاز آن باید معرفی گردد.

۴-۱-۲- برای تجهیزات آزمایشگاه های دولتی ذکر شماره سریال و شماره اموال و در خصوص تجهیزات مؤسسات غیر دولتی ذکر شماره سریال آنها الزامی می باشد.

۳-۴-۱- دوره زمانی کالیبراسیون کلیه تجهیزات مورد استفاده در آزمایشگاه های معتمد می بایست مطابق جدول اطلاعات کالیبراسیون تجهیزات (جدول شماره ۱۱/۰۲-۴/ف) باشد.

تبصره: ادارات کل موظفند کلیه گواهی های کالیبراسیون تجهیزات مورد استفاده در آزمایشگاه های معتمد را در پایان سری زمانی مشخص شده از آزمایشگاه های معتمد دریافت نمایند.

۴-۴-۱- در مورد مؤسسات غیر دولتی، فاکتور خرید همراه با ذکر مدل و شماره سریال دستگاه ها باید ارسال گردد.

۵-۱-۱- انجام آزمون مقایسه ای

۱-۵-۱- لازم است به منظور کنترل و بررسی صحت و دقت روش و نتایج آزمون، کالیبره بودن دستگاه ها، بررسی توانمندی آزمایشگاه های معتمد در پارامترهای مورد تقاضا و موارد فنی دیگر، حداقل یک مورد مقایسه بین آزمایشگاهی برای هر پارامتر درخواستی (مطابق فرم شماره ۴-۴/ف) مندرج در شرح خدمات متقاضی، بسته به نوع فعالیت آن انجام خواهد شد.

تبصره: در مواردی که اداره کل فاقد تجهیزات مرتبط با آزمون مقایسه ای باشد، مراتب به یکی از ادارات کل همجوار و یا عندالزوم دفتر پایش ارسال گردد.

۲-۵-۱- پس از دریافت نمونه توسط آزمایشگاه متقاضی جهت تست مقایسه ای، آزمایشگاه متقاضی موظف است نتایج به همراه مستندات مرتبط را ظرف مدت دو هفته به اداره کل یا دفتر پایش ارسال نماید. لازم به ذکر است در خصوص موارد ارسالی پس از موعد مقرر نتیجه ارائه شده باطل اعلام می گردد.

۳-۵-۱- مراحل سنجش و نحوه انجام آزمایشات، صحت، دقت نتایج و کالیبره بودن دستگاه ها به انضمام مدارک مربوطه باید به تایید اداره کل استان برسد.

تبصره: اظهار نظر کارشناس واحد آزمایشگاه اداره کل و یا حسب مورد کارشناس دفتر پایش در زمینه تسلط کارشناس آزمایشگاه معتمد در زمینه های مرتبط با نمونه برداری و سنجش، به همراه تایید مدیر کل استان و مدیر کل دفتر پایش، ضروری است.

ماده ۲- اعتبار نتایج

۱-۲- نتایج اندازه گیری ها برای مدت حداکثر فاصله زمانی بین دو پایش متوالی خوداظهاری که بر اساس ضوابط خوداظهاری در پایش تعیین می گردد دارای اعتبار می باشد.

تبصره: در فاصله زمانی بین دو پایش متوالی خوداظهاری، در صورتیکه اداره کل یا دفتر پایش اقدام به انجام پایش از صنعت مذکور نماید در صورت مغایرت، نتایج اداره کل یا دفتر پایش ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

۲-۲- نتایج آزمایشات به همراه کلیه اطلاعات مربوطه با امضاء مدیر عامل و کارشناسان ذیربط در آزمایشگاه بایستی با رعایت اصول امانتداری محفوظ مانده و فقط به اداره کل، دفتر پایش و درخواست کننده ارائه شود.

۳-۲- نتایج اندازه گیری های آزمایشگاه معتمد در صورت رعایت کلیه اصول اعلام شده، مورد تأیید سازمان می باشد، ولی آزمایشگاه معتمد مجاز به اعلام نظر در خصوص تطابق یا عدم تطابق نتایج با استانداردهای سازمان نخواهد بود.

۴-۲- آزمایشگاه در زمان تعلیق، مجاز به انجام هیچ گونه پایش زیست محیطی تحت عنوان آزمایشگاه معتمد نمی باشد و نتایج ارائه شده در این خصوص فاقد اعتبار می باشد و در صورت انجام پایش مطابق با شیوه نامه تخلفات اقدام خواهد شد.

۲-۵- در صورت انقضای تاریخ اعتبار گواهینامه آزمایشگاه معتمد، نتایج آزمایشات انجام شده پس از آن در صورت ارائه درخواست تمدید در مهلت مقرر تا ۱۵ روز مورد پذیرش می باشد و پس از آن فاقد هرگونه اعتباری خواهد بود.

ماده ۳- جرائم و تشویقات

براساس گزارشات ارائه شده، بازدیدهای موردی و بررسی های صورت گرفته بر روی عملکرد سالانه آزمایشگاه های معتمد، با پیشنهاد ادارات کل و تایید کمیته آزمایشگاه های معتمد و با صلاح دید معاون محیط زیست انسانی، آزمایشگاه های منتخب مورد تقدیر قرار خواهند گرفت.

اعمال تنبیهات و تشویقات آزمایشگاه های معتمد مطابق شیوه نامه انضباطی و شیوه نامه تشویقات خواهد بود.

ماده ۴- انعقاد قرارداد خوداظهاری

۴-۱- آزمایشگاه های معتمد در قراردادهای و تفاهم نامه های موضوع ضوابط خوداظهاری در پایش آلودگی (اعم از فاکتورها و یا سایر اسناد مالی مربوطه) مکلف به رعایت ضوابط، شیوه نامه ها و الزامات مربوطه (از جمله نوع پایش و پارامترهای مورد پایش) می باشند.

۴-۲- آزمایشگاه معتمد موظف است پس از عقد قرارداد خوداظهاری با صنعت مورد پایش، مراتب را حداکثر ظرف مدت یک هفته به اداره کل استان مربوطه اعلام نماید.

تبصره: آزمایشگاه معتمد موظف است تصویر گواهینامه معتبر خود را به عنوان پیوست، ضمیمه قرارداد نماید.

۴-۳- کنترل پارامترهای مورد درخواست واحد صنعتی، در قرارداد خوداظهاری، مطابق با پارامترهای شاخص مندرج در شیوه نامه "تعیین پارامترهای مشمول خود اظهاری در پایش آلودگی" می باشد. در صورت عدم تطبیق مراتب کتباً به اداره کل استان محل استقرار واحد صنعتی اعلام گردد.

ماده ۵- الزامات

۵-۱- فهرست آزمایشگاه های معتمد توسط دفتر پایش بعد از تشکیل هر جلسه شورا حداکثر طی ۱۰ روز با اعمال آخرین اصلاحات در وب سایت سازمان قرار می گیرد.

۵-۲- سازمان هیچ گونه مسئولیتی در خصوص کارایی برای آزمایشگاه معتمد ندارد.

۵-۳- محدوده فعالیت آزمایشگاه معتمد در سطح کل کشور می باشد.

۵-۴- انجام کلیه الزامات مربوط به قانون کار به عهده مدیر عامل آزمایشگاه معتمد می باشد و این سازمان هیچگونه تعهدی در زمینه الزامات قانون کار مرتبط با آزمایشگاه معتمد ندارد.

۵-۵- هرگونه تغییر در اساسنامه، آدرس، شماره تلفن، فعالیت های آزمایشگاه، پرسنل و موارد مشابه باید حداکثر طی ۲۰ روز به اداره کل اعلام گردد تا در صورت لزوم نسبت به بررسی مجدد، بازدید، ممیزی و به روز رسانی در سایت اقدام لازم صورت گیرد.

۵-۶- تمام هزینه های مربوطه در طول مراحل صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه، منجمه پرداخت هزینه انجام تست مقایسه ای، صرفاً به عهده متقاضی آزمایشگاه معتمد می باشد.

۵-۷- در صورت عدم تطابق نتایج پایش همزمان واحد صنعتی توسط سازمان با آزمایشگاه معتمد، نتایج سازمان ملاک عمل خواهد بود.

۵-۸- دستگاه های مشمول ماده ۵ قانون خدمات کشوری (آزمایشگاه های دستگاه های دولتی) در صورت کسب شرایط مندرج در ضوابط خوداظهاری می توانند به عنوان آزمایشگاه معتمد عمل نمایند.

تبصره: این آزمایشگاه ها مجاز به پایش واحدهای تابعه و یا تحت پوشش خود در قالب طرح خود اظهاری نمی باشند.

۵-۹- آزمایشگاه های وابسته به کلیه واحدهای صنعتی، واحدهای غیر صنعتی دارای ماهیت آلاینده گی، شهرکهای صنعتی، بیمارستان ها و مواردی از این قبیل نمی توانند معتمد سازمان در انجام پایش های زیست محیطی شوند.

۵-۱۰- در صورت انجام آزمون مقایسه ای برای پارامترهای مورد درخواست آزمایشگاه معتمد و عدم تایید پارامتری در آن آزمون، آزمایشگاه متقاضی در سال فقط ۳ مرتبه، به ترتیب ۶۰-۴۵ روز، ۴ ماه و ۶ ماه پس از عدم تایید نتایج، حق شرکت در آزمون مجدد در پارامتر تایید نشده را دارد.

۵-۱۱- در خصوص آزمایشگاه های متقاضی معتمدی که توسط اداره کل استان ها بررسی و تایید شده اند، دفتر پایش می تواند به صورت موردی و بر اساس نظر کارشناسی بخش مربوطه مجدداً اقدام به بازدید و انجام آزمون مقایسه ای نماید.

۵-۱۲- آزمایشگاه معتمد می تواند در خصوص پایش پارامترهایی که مجوز اندازه گیری آنها را ندارد با لحاظ شرایط تعریف شده در ضوابط خوداظهاری از خدمات سایر آزمایشگاه های معتمد در قالب تفاهم نامه به عنوان همکار برخوردار گردد.

تبصره: در هر پایش خوداظهاری، آزمایشگاه معتمد کارفرما می تواند تنها با یک آزمایشگاه معتمد دیگر همکاری داشته باشد. ۵-۱۳- ارائه نتایج آزمایشات دو آزمایشگاه معتمد کارفرما و همکار باید روی سربرگ هر آزمایشگاه به طور جداگانه و به امضای مدیر شرکت مربوطه رسیده و ممهور گردد.

۵-۱۴- در صورت انجام تخلف توسط هر یک از آزمایشگاه های معتمد کارفرما و همکار، هر دو آزمایشگاه معتمد بر حسب نوع تخلف انجام پذیرفته مسئول خواهند بود.

۵-۱۵- در خصوص ارائه گزارش پایش واحدهای مشمول طرح خوداظهاری، آزمایشگاه های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز کاری بعد از نمونه برداری (درخصوص پایش پسماندهای پزشکی ۱۰ روز کاری) در فرم های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان ارسال نمایند. همچنین آزمایشگاه های معتمد موظفند فایل گزارش کامل پایش سه ماهه و یکساله خود را به همراه نتایج مربوطه در قالب فرم های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان و دفتر پایش ارسال نمایند.

۵-۱۶- رعایت کلیه موارد ذکر شده در شیوه نامه انضباطی توسط آزمایشگاه های معتمد الزامی می باشد.

۵-۱۷- در خصوص کنترل و نظارت آزمایشگاه های معتمد مطابق با رویه ممیزی و نظارت بر آزمایشگاه های معتمد اقدام می گردد.

ماده ۶- مراحل صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه

۱-۶- بررسی مقدماتی

متقاضیان آزمایشگاه های معتمد موظفند فرم های اولیه و جداول مربوطه را از ادارات کل یا از پورتال سازمان محیط زیست اخذ نموده و پس از تکمیل به همراه مدارک مورد نیاز ذکر شده به ادارات کل تحویل نمایند.

۱-۶-۱- بررسی فرم های تکمیل شده همراه با مدرک ارائه شده توسط متقاضی و ارزیابی آنها جهت بازدید باید توسط ادارات کل محیط زیست استانها و یا حسب مورد توسط دفتر پایش مورد بررسی قرار گیرد.

۱-۶-۲- در صورت تائید اداره کل یا دفتر پایش اصل درخواست منضم به رونوشت مدارک لازم مطابق با ماده ۱ شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد همراه با نتایج آزمایش‌های ممیزی جهت انجام مراحل بعدی به دبیرخانه کمیته ارسال خواهد شد. ضمناً در صورت لزوم، بازدید مجدد از آزمایشگاه متقاضی توسط کارشناسان دفتر پایش صورت خواهد گرفت.

۲-۶- صدور تاییدیه پارامتر

۱-۲-۶- پس از وصول درخواست مجوز اعطای آزمایشگاه معتمد توسط افراد حقیقی و حقوقی متقاضی، ادارات کل موظفند ظرف مدت ۲۰ روز کاری نسبت به بررسی مدارک اقدام و در صورت نیاز به تکمیل مدارک مجموعه نواقص مراتب را به متقاضی اعلام نمایند. متقاضی مکلف است ظرف مدت ۱۰ روز کاری نسبت به برطرف نمودن نواقص و تکمیل مدارک و ارسال آن به ادارات کل اقدام نماید. در غیر اینصورت می‌بایست مجدداً و پس از تکمیل کلیه مدارک نسبت به ارائه درخواست خود اقدام نماید.

۲-۲-۶- پس از بررسی مدارک توسط ادارات کل و تکمیل بودن آن، ضمن انجام آزمون مقایسه ای مراتب جهت بررسی نهایی و صدور تاییدیه پارامترهای مورد تقاضا در کمیته استانی مورد اقدام قرار می‌گیرد.

۳-۲-۶- اداره کل محیط زیست استان پارامترهای تایید شده در کمیته استانی را کتباً به متقاضی معتمد اعلام و رونوشت آن را به دفتر پایش فراگیر ارسال می‌نماید.

۳-۶- صدور گواهینامه

دفتر پایش فراگیر پس از دریافت مکاتبه مربوط به تاییدیه پارامترها از اداره کل نسبت به بروز رسانی فهرست آزمایشگاه‌های معتمد و صدور گواهینامه متقاضی اقدام خواهد نمود.

ماده ۷- ارائه گزارش عملکرد

۱-۷- در خصوص ارائه گزارش پایش واحدها در قالب طرح خود اظهاری، آزمایشگاه‌های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز کاری بعد از اندازه‌گیری (در خصوص پایش پسماند پزشکی ۱۰ روز کاری) در قالب فرم‌های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان ارسال نمایند. همچنین آزمایشگاه‌های معتمد موظفند گزارش کامل پایش سه ماهه و سالانه خود را به همراه نتایج مربوطه در فرم‌های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان و فایل گزارش را هم به همراه نتایج مربوطه به دفتر پایش ارسال نمایند.

تبصره: آزمایشگاه معتمد می‌بایست یک نسخه از اصل صورتجلسه انجام خوداظهاری در پایش (موضوع بند ۴-۱ ضوابط خود اظهاری) را ضمیمه گزارش خوداظهاری نماید و در صورت اعلام نیاز دفتر پایش فراگیر، تصویر این صورتجلسه از سوی آزمایشگاه معتمد به دفتر پایش ارسال گردد.

۲-۷- در طول مدت اعتبار گواهینامه ضروری است بررسی‌های دوره ای از عملکرد آزمایشگاه‌های معتمد (شامل کلیه مراحل نمونه برداری، آنالیز، پرسنل، تجهیزات و ..) توسط اداره کل و حسب مورد توسط دفتر پایش صورت پذیرد. و نتایج در پرونده درج در پرونده به دبیرخانه کمیته منعکس گردد.

تبصره ۱: در صورت مشاهده هرگونه تخلف مطابق با شیوه نامه تخلفات با آزمایشگاه معتمد برخورد خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت وجود مغایرت در نتایج تست مقایسه ای، پارامتر مربوطه از گواهینامه آزمایشگاه معتمد مذکور حذف خواهد شد.

۷-۳ - پایش‌های انجام شده توسط آزمایشگاه معتمد همکار جزء عملکرد همان آزمایشگاه محسوب می‌گردد.

۷-۴ - رسیدگی به کلیه تخلفات و یا شکایات واصله در زمینه عملکرد آزمایشگاه معتمد بر اساس شیوه نامه انضباطی انجام خواهد پذیرفت و آزمایشگاه ملزم به تبعیت از مفاد این شیوه نامه می‌باشد.

ماده ۸- تمدید گواهینامه

جهت تمدید گواهینامه، متقاضی باید حداقل سه ماه قبل از پایان اعتبار گواهینامه، در خواست کتبی خود را به اداره کل استان اعلام نماید. اداره کل بعد از بررسی‌های لازم و تایید موارد درخواستی در کمیته استانی، قبل از اتمام تاریخ اعتبار گواهینامه نظر خود را در خصوص تایید و یا عدم تایید تمدید گواهینامه به متقاضی اعلام نماید. در صورت عدم درخواست آزمایشگاه متقاضی جهت تمدید در موعد مقرر، نام آن آزمایشگاه از فهرست آزمایشگاه‌های معتمد سازمان حذف می‌گردد.

تبصره ۱: جهت تمدید گواهینامه، انجام آزمون مقایسه ای در خصوص پارامترهایی که بیش از ۶ ماه از تایید آنها می‌گذرد توسط اداره کل الزامیست.

تبصره ۲: چنانچه آزمایشگاه معتمد پس از تاریخ انقضای گواهینامه جهت تمدید آن اقدام نماید، کلیه مراحل مربوط به صدور گواهینامه می‌بایست مجدداً انجام گردد.

تبصره ۳: جهت تمدید گواهینامه معتمد، ارائه عملکرد زیست محیطی توسط آزمایشگاه معتمد الزامیست.

تبصره ۴: در طول مدت زمان اعتبار گواهینامه، آزمایشگاه معتمد موظف است گواهی کالیبراسیون معتبر تجهیزات قابل کالیبره را به ادارات کل ارسال نماید.

تبصره ۵: در صورتیکه هر یک از آزمایشگاه‌های معتمد دارای پرونده مفتوح مرتبط با خوداظهاری در محاکم قضایی باشند بررسی تقاضای تمدید و ارتقاء گواهینامه آنها منوط به صدور رای خواهد بود.

ماده ۹: ارتقاء گواهینامه

آزمایشگاه معتمد می‌تواند در صورت احراز شرایط لازم برای افزایش تعداد پارامترهای قید شده در گواهینامه، مشابه مراحل صدور، در خواست و مدارک لازم را به اداره کل ارسال نماید تا در خصوص ارتقاء گواهینامه اقدام گردد.

تبصره: افزایش پارامترهای مورد تقاضا در هر نوبت در خواست، بایستی با رعایت فواصل زمانی ۶ ماهه صورت پذیرد.

تبصره: در صورت ارتقاء گواهینامه، تاریخ اعتبار گواهینامه تغییر نخواهد کرد.

شماره شیوه نامه: ۰۲-۳-۳

عنوان: تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد

مقدمه: به منظور ساماندهی نحوه ارجاع پایش‌های خوداظهاری به آزمایشگاه‌های معتمد، شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد «شیوه‌نامه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد» را به شرح زیر تصویب می‌نماید.

ماده ۱: مقررات این شیوه‌نامه برای تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمدی به کار می‌رود که برای انجام پایش‌های زیست‌محیطی مطابق با ضوابط خوداظهاری در پایش، از سازمان گواهینامه دریافت می‌کنند. تعاریف و اصطلاحات این متن مطابق با مجموعه ضوابط خوداظهاری در پایش آلودگی می‌باشد.

ماده ۲: فهرست پایه هر یک از آزمایشگاه‌های معتمد در هر یک از گروه‌های تخصصی، به وسیله دفتر پایش و با همکاری ادارات کل تهیه و از طریق سایت سازمان منتشر می‌شود.

ماده ۳: گروه‌های تخصصی مورد نظر در این شیوه‌نامه شامل گروه فیزیکوشیمیایی، گروه بیولوژی، و گروه هوا و صدا است و کمیته، آزمایشگاه‌های معتمد را در قالب ضوابط این شیوه‌نامه، در پایه‌های «چهار»، «سه»، «دو» و «یک» در هر گروه تخصصی تعیین صلاحیت می‌نماید.

ماده ۴: هر آزمایشگاهی که موفق به اخذ گواهینامه گردد، در صورت عدم احراز پایه سه، به عنوان پایه چهار تلقی می‌گردد.

ماده ۵: عوامل موثر بر تعیین پایه به شرح جدول ۱ می‌باشد. آزمایشگاه معتمد باید در تمامی عوامل مؤثر، حداقل شرایط لازم را برای بدست آوردن پایه مورد نظر، مطابق این جدول احراز نموده باشد. به عبارت دیگر، پایه نهایی قابل کسب، معادل پایین‌ترین پایه در این چهار عامل مؤثر خواهد بود. بدین منظور فرم شماره ۷/۰۲-۴/ف استفاده و تکمیل می‌شود.

جدول ۱: نحوه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد سازمان

ردیف	عوامل مؤثر	پایه ۳	پایه ۲	پایه ۱
۱	حداقل سابقه به عنوان آزمایشگاه معتمد (سال)	صفر	یک	سه
۲	نیروهای تخصصی	ماده ۶	ماده ۶	ماده ۶
۳	تعداد پارامترهای قابل اندازه‌گیری	ماده ۷	ماده ۷	ماده ۷
۴	فضای آزمایشگاه	ماده ۸	ماده ۸	ماده ۸

ماده ۶: وضعیت سابقه و تعداد نیروی انسانی متخصص جهت تعیین پایه در هر یک از گروه‌های تخصصی، بر اساس جدول ۲ تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: آزمایشگاه معتمد باید سمت و مشخصات پرسنل خود را به تفکیک مسئول فنی، افراد فنی و سایر افراد، در هر یک از گروه‌های تخصصی معرفی نماید. تخصص‌های مورد تأیید و ضرائب اولویت در جدول شماره ۳ آورده شده است.

تبصره ۲: دارا بودن تحصیلات تخصصی طبق جدول شماره ۲ برای هریک از اشخاص شامل مسئول فنی، افراد فنی و سایر افراد آزمایشگاه‌های معتمد الزامی است. آزمایشگاه معتمد می‌تواند از افراد فنی دارای مدرک کاردانی به عنوان تکنیسین استفاده نماید.

تبصره ۳: در خصوص پایه ۲ و ۳، مسئول فنی هر یک از گروه‌های تخصصی، می‌تواند سمت مسئول فنی در سایر گروه‌ها را نیز بطور همزمان داشته باشد. ولی در پایه ۱، احراز شرایط ضریب اولویت برای مسئول فنی در هر یک از گروه‌ها الزامی است.

تبصره ۴: در خصوص پایه ۲ و ۳، چنانچه مسئول فنی آزمایشگاه، دارای مدرک دکتری و یا با حداقل سه برابر سابقه کار مفید مندرج در جدول ۲ باشد، ضریب اولویت ۲ نیز قابل پذیرش است.

تبصره ۵: در خصوص سمت افراد فنی و سایر افراد، در صورت احراز شرایط و امتیازات لازم، یک نفر می‌تواند در هر دو گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی و بیولوژی قرار گیرد.

تبصره ۶: صرفاً سوابق کار معتبر (از آزمایشگاه‌های معتمد، آزمایشگاه‌های سازمان، بخش‌های آزمایشگاهی مرتبط با محیط زیست کلیه ارگانها، یا مراکز علمی - تحقیقاتی) مورد قبول می‌باشد.

تبصره ۷: آزمایشگاه معتمد موظف است در صورت خروج هر یک از پرسنل تخصصی، بر اساس ضوابط شیوه‌نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء آزمایشگاه‌های معتمد اقدام و موارد را اعلام نماید.

جدول ۲: حداقل شرایط نیروهای تخصصی آزمایشگاه معتمد برای تعیین پایه در هر یک از گروه‌های تخصصی

گروه تخصصی	پایه	مسئول فنی	افراد فنی	سایر افراد
فیزیکوشیمیایی بیولوژی هوا و صدا	۳	یک نفر کارشناس با ۲ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت* ۱ در گروه تخصصی مورد تقاضا	یک نفر کارشناس با ۱ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۲ در گروه تخصصی مورد تقاضا	نیازی ندارد
	۲	یک نفر کارشناس با ۳ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۱ در گروه تخصصی مورد تقاضا	یک نفر کارشناس با ۲ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۲ در گروه تخصصی مورد تقاضا	یک نفر کارشناس با ۱ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۳ در گروه تخصصی مورد تقاضا
	۱	یک نفر کارشناس با ۴ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۱ در گروه تخصصی مورد تقاضا	دو نفر کارشناس با ۳ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۲ در گروه تخصصی مورد تقاضا	دو نفر کارشناس با ۲ سال سابقه کار مفید با ضریب اولویت ۳ در گروه تخصصی مورد تقاضا

* ضرائب اولویت در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: مدرک تحصیلی مورد تأیید برای نیروهای تخصصی

ردیف	رشته تحصیلی*	ضریب اولویت در گروه تخصصی**		
		فیزیکوشیمیایی	بیولوژی	هوا و صدا
۱	مهندسی محیط زیست - آلودگی هوا	۳	۳	۱
۲	مهندسی محیط زیست - آب و فاضلاب	۱	۲	۳
۳	مهندسی محیط زیست - مواد زائد جامد	۱	۳	۳
۴	مهندسی منابع طبیعی - محیط زیست	۲	۲	۱
۵	علوم محیط زیست	۲	۲	۲
۶	شامل عنوان محیط زیست (مرتبط با پایش)	۲	۲	۲
۷	بهداشت محیط	۱	۲	۱
۸	بهداشت حرفه ای	۳	۳	۱
۹	شیمی (کلیه گرایشها)	۱	۳	۲
۱۰	زیست شناسی (کلیه گرایشها)	۳	۱	---
۱۱	علوم دریایی (گرایش بیولوژی، اکولوژی، ...)	۲	۱	---
۱۲	علوم دریایی (گرایش شیمی و آلودگی)	۱	۳	۳
۱۳	علوم آزمایشگاهی	۲	۱	---
۱۴	شیلات - دامپزشکی	۲	۲	---
۱۵	کشاورزی (خاکشناسی، صنایع غذایی و...)	۲	۲	---
۱۶	زمین شناسی - عمران - علوم خاک	۳	---	---
۱۷	هواشناسی - مکانیک - صنایع	---	---	۳
۱۸	سایر رشته‌های مرتبط***			

* رشته تحصیلی ذکر شده در این جدول عنوان دقیق مدرک تحصیلی نبوده و می‌تواند (بنا به تشخیص کمیته آزمایشگاه‌های معتمد) شامل رشته‌هایی که منطبق با این عناوین کلی است، باشد.

** بدیهی است در جدول ۲، فرد با ضریب اولویت یک قابل جایگزینی در اولویت‌های دو و سه و فرد با ضریب اولویت دو قابل جایگزینی در اولویت سه می‌باشد.

*** در خصوص سایر رشته‌های مرتبط، بر حسب مورد از طریق کمیته آزمایشگاه معتمد تصمیم‌گیری خواهد شد.

ماده ۷: وضعیت پارامترهای قابل سنجش جهت تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد، در گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی بر اساس جدول ۴، در گروه تخصصی بیولوژی بر اساس جدول ۵ و در گروه تخصصی هوا و صدا بر اساس جدول ۶ است. نهایتاً در جدول ۷ حداقل شرایط لازم از نظر پارامترهای قابل سنجش، برای تعیین پایه آزمایشگاه معتمد در هر یک از گروه‌های تخصصی تعیین شده است.

تبصره ۱: در جدول ۴ کسب امتیاز هر ردیف صرفاً از پارامترهای همان ردیف میسر است.

تبصره ۲: در جداول ۴ و ۵ و ۶ احراز پارامترهای اجباری در هر ردیف برای لحاظ امتیاز آن ردیف الزامی است.

تبصره ۳: در جدول ۷ در پایه ۱ گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی، احراز حداقل ۱ امتیاز از هر یک از ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ و جدول ۴ و همچنین حداقل یک امتیاز از ردیف‌های ۴ و ۵ آن جدول الزامی است.

جدول ۴: پارامترهای قابل اندازه‌گیری توسط آزمایشگاه‌های معتمد در گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی

ردیف	پارامتر	پارامترهای اجباری	سقف امتیاز
۱	پارامترهای شیمی: pH, TSS, TDS, DO, COD, BOD ₅ , کدورت، دما کلسیم، منیزیم، کلراید، نیترات، نیتريت، آمونیم، فسفات، سولفات، چربی و روغن، دترجنت، فول، سیانید، سولفید، سولفیت، فلوراید، فرمالدئید، رنگ	pH, TSS, BOD ₅ , COD	۶ (هر چهار پارامتر یک امتیاز)
۲	خاک: درصد رطوبت، درصد اشباع، pH, EC، چگالی ذرات، مواد آلی، افت حرارتی، TNV، بافت خاک، کلسیم، منیزیم، سدیم، پتاسیم، کلراید، سولفات، بیکربنات	درصد اشباع، EC, pH	۳ (هر چهار پارامتر یک امتیاز)
۳	فلزات: Ag, Al, As, Be, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Hg, Mn, Mo, Ni, Pb, Sb, Se, Sn, Tl, V, Zn	حداقل ۴ پارامتر	۴ (هر چهار پارامتر یک امتیاز)
۴	PAHs شامل: Naphthalene, Acenaphthylene, Acenaphthene, Fluorene, Phenanthrene, Anthracene, Fluoranthene, Pyrene, Chrysene, Benzo (b) Fluoranthene, Benzo (k) Fluoranthene, Benzo (a) Pyrene, Benzo (a) Anthracene, Dibenzo (a,h) Anthracene, Benzo (g,h,i) Perylene, Indeno (1,2,3-cd) Pyrene بنزن، تولوئن، اتیل بنزن، زایلن	حداقل ۴ پارامتر	۳ (هر پنج پارامتر یک امتیاز)
۵	PCBs و سموم شامل: PCB ₂₈ , PCB ₅₂ , PCB ₄₄ , PCB ₁₀₁ , PCB ₁₁₈ , PCB ₁₅₃ , PCB ₁₃₈ , PCB ₁₈₀ Endrin, Dieldrin, Heptachlor, p,p'-DDT, Aldrin, Lindane, HCB, Endosulfan	حداقل ۴ پارامتر	۳ (هر پنج پارامتر یک امتیاز)
۱۹	جمع امتیازها		

جدول ۵: پارامترهای قابل اندازه‌گیری توسط آزمایشگاه‌های معتمد در گروه تخصصی بیولوژی

ردیف	پارامتر	پارامترهای اجباری	سقف امتیاز
۱	کلیفرم گوارشی، کلیفرم کل	هر دو	۲ امتیاز
۲	باسیلوس استتارو ترموفیلوس، باسیلوس سوبتلیس	هر دو	۲ امتیاز
۳	پایش اتوکلاوها با اندیکاتورهای شیمیایی شامل: - بوویدیک - کلاس ۵ و ۶	هر دو	۲ امتیاز

جدول ۶: پارامترهای قابل اندازه گیری توسط آزمایشگاه‌های معتمد در گروه تخصصی هوا و صدا **

بخش	ردیف	پارامتر	پارامترهای اجباری	سقف امتیاز**
آلاینده های خروجی منابع ثابت	۱	گازهای آلاینده خروجی منابع ثابت شامل: CO, CO ₂ *, NO _x , NO*, SO ₂ , H ₂ S, HCl, NH ₃ , F ₂ , HF, O ₂ *	CO, NO _x , SO ₂ , O ₂ * (۵ امتیاز)	۱۰
	۲	دی اکسین و فوران	هر دو (۴ امتیاز)	۴
	۳	فتالیک انیدرید (PA)، مالتیک انیدرید (MA)، اتیلن اکساید (EO)، تولوئن دی ایزو سیانات (TDI)، اتیل بنزن، استایرن، تولوئن و ترکیبات آروماتیک، پارافین، استن، الفین، منو وینیل کلراید، هیدروکربن‌های منتشره از منابع آلوده کننده هوا مطابق تصویب نامه شماره ۸۴۴۱۱/ت ۵۵۱۸۱ هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۷ (گروه‌های ۱ و ۲ و ۳)	حداقل ۱ پارامتر (۱ امتیاز)	۱۰
	۴	ذرات (۵ امتیاز) فلزات (هر فلز ۱ امتیاز)	ذرات (۵ امتیاز)	۱۲
آلاینده‌های محیطی	۵	گازهای آلاینده شامل: NO ₂ , CO, O ₃ , SO ₂ , بنزن، بنزوآلفاپیرن، تولوئن، اتیل بنزن، زایلن	CO, NO ₂ , SO ₂ (۵ امتیاز)	۷
	۶	PM ₁₀ , PM _{2.5} سرب	PM ₁₀ , PM _{2.5} (۲ امتیاز)	۳
صوت	۷	صوت زیست محیطی شامل: L _{eq} , L _{min} *, L _{max} *	L _{eq} (۲ امتیاز)	۲
آگروز	۸	CO, HC (در خودروهای بنزینی)	CO, HC (۳ امتیاز)	۳
	۹	تیرگی (در خودروهای دیزلی)	تیرگی (۱ امتیاز)	۱
جمع امتیازها				۵۲

* موارد ستاره دار مشتمل بر پارامترهایی است که استاندارد ملی مصوب ندارد، ولی به منظور محاسبه و یا اصلاح نتایج، باید مورد اندازه گیری قرار گیرد.
** پارامترهای اضافه بر موارد اجباری، هر پارامتر یک امتیاز دارد؛ مگر مواردی که صراحتاً قید شده باشد.

جدول ۷: حداقل شرایط لازم برای تعیین پایه آزمایشگاه معتمد در خصوص تعداد پارامترهای قابل اندازه گیری

گروه تخصصی	پایه ۳	پایه ۲	پایه ۱
فیزیکوشیمیایی	۲ امتیاز از ۱۹ امتیاز جدول ۴	۷ امتیاز از ۱۹ امتیاز جدول ۴	۱۲ امتیاز از ۱۹ امتیاز جدول ۴
بیولوژی	۲ امتیاز از ۶ امتیاز جدول ۵	۴ امتیاز از ۶ امتیاز جدول ۵	۶ امتیاز از ۶ امتیاز جدول ۵
هوا و صدا	۷ امتیاز از ۵۲ امتیاز	۲۰ امتیاز از ۵۲ امتیاز	۳۰ امتیاز از ۵۲ امتیاز

جدول ۶	جدول ۶	جدول ۶	
--------	--------	--------	--

ماده ۸: حداقل شرایط لازم از نظر وضعیت فضای آزمایشگاه، جهت تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد بر اساس جداول ۸ و ۹ تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: آزمایشگاه معتمد می‌تواند براساس امتیاز کسب شده طبق جدول ۸، در هر یک از گروه‌های تخصصی مطابق جدول ۹، پایه متناظر با امتیاز را احراز نماید.

تبصره ۲: برای گروه‌های تخصصی فیزیکوشیمیایی و بیولوژی، وجود سکوبندی در حد ضرورت الزامی است.

جدول ۸: مشخصات و امتیازهای فضای آزمایشگاه

مالکیت محل	سکوبندی	فضا	ردیف
استیجاری: ۱ امتیاز شخصی - حقوقی: ۲ امتیاز	هر ۵ متر ۰/۵ امتیاز	هر ۲۰ متر مربع ۰/۵ امتیاز	۱

جدول ۹: حداقل شرایط لازم برای تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد در خصوص فضای آزمایشگاه

پایه ۱	پایه ۲	پایه ۳	گروه تخصصی
۷ امتیاز جدول ۸	۴/۵ امتیاز جدول ۸	۳ امتیاز جدول ۸	فیزیکوشیمیایی
۴ امتیاز جدول ۸	۳ امتیاز جدول ۸	۲ امتیاز جدول ۸	هوا و صدا/ بیولوژی

به منظور کنترل صحت اطلاعات ارائه شده توسط معتمد به هنگام صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه و همچنین بررسی عملکرد آزمایشگاه معتمد در طول مدت اعتبار گواهینامه لازم است ادارات کل در خصوص ممیزی عملکرد آزمایشگاه در جهت اهداف نظارتی در موارد ذیل اقدام نماید. همچنین در صورت لزوم، دفتر پایش می تواند راساً بر عملکرد آزمایشگاه معتمد در این زمینه نظارت داشته باشد.

۱- مکان، فضا، تجهیزات و مواد مصرفی:

۱-۱- ممیزی صحت آدرس آزمایشگاه معتمد

۱-۲- ممیزی تجهیزات معرفی شده در پرونده از نظر شماره سریال، گواهی کالیبراسیون با تاریخ معتبر و عمر مفید سنسورها در زمان بازدید.

۱-۳- ممیزی صحت عملکرد تجهیزات

۱-۴- ممیزی مواد و محلول‌های شیمیایی از نظر تاریخ مصرف، شرایط نگهداری و غیره

۱-۵- ممیزی شرایط مناسب آزمایشگاه بر اساس بند ۱ ماده ۱ شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه

۲- پرسنل:

۲-۱- مطابقت پرسنل آزمایشگاه معتمد با فهرست اسامی ارائه شده به اداره کل با رعایت فعالیت در سمت و حوزه مشخص شده در زمان بازدید

۲-۲- ممیزی توانمندی پرسنل در اجرای روش‌های آزمون بر اساس استانداردهای مورد تایید

۲-۳- ممیزی عدم فعالیت مدیرعامل آزمایشگاه معتمد به عنوان مدیرعامل و یا عضو هیئت مدیره آزمایشگاه معتمد دیگر

۲-۴- ممیزی عدم فعالیت مسئول فنی و کارشناس فنی آزمایشگاه معتمد در آزمایشگاه دیگر

۳- قرارداد:

۳-۱- ممیزی عقد قرارداد (مدارک و مستندات مربوط به آن) بین آزمایشگاه معتمد و صنایع مجری خود اظهاری

۳-۲- ممیزی رعایت مفاد قرارداد

۳-۳- ممیزی اعتبار گواهینامه آزمایشگاه معتمد کارفرما و همکار در زمان عقد قرارداد و اجرای آن

۳-۴- ممیزی پارامترهای مورد پایش و تطبیق آن با مفاد گواهینامه

۳-۵- ممیزی پارامترهای مورد سنجش توسط معتمد با توجه به نوع واحد مورد پایش

۴- نمونه برداری:

۴-۱- ممیزی انجام نمونه برداری

۴-۲- ممیزی حضور نمونه بردار معرفی شده

۴-۳- ممیزی صلاحیت نمونه بردار از نظر نحوه نمونه برداری و تشخیص محل نمونه برداری

۴-۴- ممیزی تجهیزات نمونه برداری

۴-۵- ممیزی نحوه نگهداری و انتقال نمونه

تبصره: در موارد خاص که حضور کارشناس اداره کل در زمان آنالیز الزامی است نمونه پلمپ و جهت آزمون (تست) در اختیار آزمایشگاه معتمد قرار گیرد.

۵- آنالیز :

۵-۱- ممیزی از طریق انجام آزمون (تست) همزمان آزمایشگاه معتمد با ادارات کل در یک محل در خصوص گروه هوا، صدا و امواج

۵-۲- ممیزی صحت آنالیز از طریق ارائه نمونه های مجهول و یا نظارت بر انجام آنالیز در محل آزمایشگاه معتمد (بدون هماهنگی) توسط ادارات کل یا دفتر پایش

۶- مستندات:

۱-۶- ممیزی مکاتبات مربوط به اعلام برنامه پایش خوداظهاری

۲-۶- ممیزی نتایج ارسالی به منظور مطابقت پایش های صورت پذیرفته با پارامترهای مورد نظر در پارامترهای ذکر شده در قرارداد

۳-۶- ممیزی بایگانی شرکت در خصوص فرم صورتجلسه انجام پایش خوداظهاری

۴-۶- ممیزی مفاد تفاهم نامه مابین آزمایشگاه کار فرما و همکار

۵-۶- ممیزی گزارش خوداظهاری ارائه شده توسط آزمایشگاه های معتمد به ادارات کل یا دفتر پایش طبق فرم ارائه شده توسط دفتر پایش (۴/۰۲-۱۲/ف)

ادارات کل یا دفتر پایش موارد مغایر با این شیوه نامه را به کمیته بررسی تخلفات آزمایشگاه های معتمد ارجاع و کمیته در این موارد بر اساس شیوه نامه انضباطی تصمیم گیری لازم را بعمل می آورد.

ماده ۱

کلیات:

در راستای ایجاد اعتماد متقابل جهت بسط و توسعه خوداظهاری در پایش آلودگی و همچنین نظارت بر عملکرد آزمایشگاه‌های معتمد، جلوگیری از تخلفات احتمالی و برخورد با متخلفین، شیوه نامه انضباطی توسط کمیته آزمایشگاه‌های معتمد تهیه و پس از تصویب در شورای سیاستگذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد، جهت اجرا توسط دفتر پایش و ادارات کل ابلاغ می‌گردد.

۱-۱- **تخلف:** هرگونه عدم رعایت ضوابط و شیوه نامه های ابلاغی از سوی سازمان در خصوص آزمایشگاه‌های معتمد و الزامات و مفاد شیوه نامه انضباطی، تخلف تلقی گردیده و متناظر با نوع تخلف تنبیهات متناسب اعمال می‌گردد.

۲-۱- **کمیته رسیدگی به تخلفات:** هیأتی است متشکل از مدیر کل دفتر پایش فراگیر بعنوان رئیس کمیته، معاون دفتر پایش فراگیر، دبیر کمیته تخلفات، کارشناس معین استانی دفتر پایش، مسئولین بخش های تخصصی (بدون حق رای)، نمایندگان دفاتر تخصصی معاونت (بدون حق رای)، نماینده دفتر حقوقی، نماینده دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات و نماینده اداره کل حفاظت محیط زیست استانی که پایش در آن انجام گرفته است. این هیأت به کلیه گزارشات تخلفات آزمایشگاه‌های معتمد که از سوی دفتر پایش واصل می‌شود رسیدگی و اظهار نظر خواهد نمود.

۳-۱- **کمیته تجدید نظر:** هیأتی است متشکل از معاونت محیط زیست انسانی سازمان (رئیس کمیته)، مدیر کل دفتر پایش فراگیر، مدیر کل دفتر حقوقی، مدیر کل دفتر ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات، مدیر کل استان ذیربط که تخلف در آن صورت پذیرفته است.

تبصره: حضور اعضای کمیته تجدید نظر الزامی بوده و جایگزینی افراد قابل قبول نمی‌باشد.

ماده ۲

نحوه رسیدگی به تخلفات:

۱-۲- در هر زمان دفتر پایش این حق را دارد تا نسبت به کنترل نامحسوس فعالیت های آزمایشگاه معتمد و کنترل پارامترهای قابل اندازه گیری توسط آزمایشگاه معتمد اقدام نماید.

۲-۲- شناسایی و گزارش تخلفات موضوع این شیوه نامه حسب مورد توسط ادارات کل ذیربط یا دفتر پایش صورت خواهد گرفت.

تبصره: اداره کل ذیربط موظف است گزارش تخلفات صورت گرفته را به همراه مستندات جهت بررسی و طرح در کمیته رسیدگی به تخلفات به دفتر پایش ارسال نماید.

۳-۲- از مدیریت آزمایشگاه معتمد ذریبط یا نماینده قانونی آن، در صورت نیاز جهت ارائه توضیحات و دفاعیات در کمیته های مورد اشاره، دعوت به عمل خواهد آمد.

۲-۴- تصمیمات کمیته رسیدگی به تخلفات در خصوص تنبیهات مترتب بر تخلفات انضباطی آزمایشگاه های معتمد قطعی می باشد. مگر در مورد مجازات های بندهای ۴ الی ۶ ماده ۳ این شیوه نامه که قابل بررسی در کمیته تجدید نظر می باشد.

تبصره ۱: تجدید نظر خواهی از تصمیمات کمیته رسیدگی به تخلفات به شرح ذیل خواهد بود:

- عدم توجه به اسناد و مدارک ابرازی، توسط کمیته.

- ارائه مدارک و اسناد جدیدی که مؤثر در تصمیمات کمیته باشد.

تبصره ۲: آزمایشگاه مذکور در صورت درخواست تجدید نظر موظف است تا بیست روز پس از ابلاغ تصمیم کمیته، درخواست خود را به دبیرخانه کمیته تخلفات ارائه نماید. دبیرخانه مربوطه ظرف مدت یک هفته پرونده را جهت رسیدگی به کمیته تجدیدنظر تقدیم خواهد نمود.

تبصره ۳: در صورت درخواست تجدید نظر توسط آزمایشگاه معتمد، مدت زمان تنبیه پس از ابلاغ رای کمیته تجدید نظر اعمال خواهد گردید.

۲-۵- در صورتیکه در حین اجرای حکم تعلیق آزمایشگاه معتمد، مدارک جدیدی مبنی بر انجام تخلف دیگر از آزمایشگاه مذکور به دفتر پایش ارسال گردد، کمیته رسیدگی به تخلفات می تواند نسبت به تشدید تنبیه متناظر با تخلف صورت گرفته اقدام نماید.

۲-۶- در صورت تعلیق یا ابطال گواهینامه آزمایشگاه، ضرر و زیان ناشی از آن بر عهده آزمایشگاه معتمد می باشد.

۲-۷- در صورت ارتکاب چند عنوان تخلف با هم، تنبیهات اعمالی، تلفیقی از تنبیهات متناظر با هر تخلف خواهد بود.

۲-۸- در فاصله زمانی یک سال، در صورت صدور ۱ تذکر برای آزمایشگاه معتمد و ارتکاب مجدد تخلفی که تنبیه آن تذکر می باشد، تنبیه اخطار اعمال خواهد شد.

۲-۹- در فاصله زمانی یک سال، در صورت صدور ۲ اخطار برای آزمایشگاه معتمد و ارتکاب مجدد تخلفی که تنبیه آن اخطار باشد، تنبیه تعلیق اعمال خواهد شد.

۲-۱۰- در فاصله زمانی ۲ سال، در صورتیکه آزمایشگاه معتمدی بر اساس نظر کمیته ۲ بار تعلیق (۶ ماهه) گردد تعلیق دوم، تعلیق ۲ ساله در نظر گرفته خواهد شد.

۲-۱۱- در فاصله زمانی چهار سال در صورتیکه آزمایشگاه معتمدی بر اساس نظر کمیته ۲ بار تعلیق (۲ ساله) گردد، مجوز آزمایشگاه معتمد ابطال خواهد شد.

ماده ۳

تنبیهات:

تنبیهات مترتب بر تخلفات انضباطی آزمایشگاه های معتمد حسب تشخیص به شرح ذیل اعمال می گردد:

۱- تذکر

۲- اخطار اول

۳- اخطار دوم

۴- تعلیق (حداقل ۶ ماه)

۵- تعلیق ۲ ساله (پس از پایان دوره تعلیق، فعالیت مجدد آزمایشگاه معتمد منوط به اجرای فرآیند صدور می باشد).

۶- ابطال (مدیر، مدیر عامل و اعضای هیات مدیره آزمایشگاه معتمدی که مورد تنبیه ابطال قرار گیرد، حق درخواست گواهی آزمایشگاه معتمد را نخواهند داشت).

تبصره ۱: تنبیهات مربوط به بندهای ۱ الی ۳ این ماده رأساً از سوی ادارات کل و یا دفتر پایش قابل اعمال می باشد. تنبیهات مربوط به بندهای ۴ الی ۶ بنابه گزارش اداره کل یا دفتر پایش در کمیته تخلفات رسیدگی خواهد شد.

تبصره ۲: تنبیهات مربوط به بندهای ۱ الی ۳ پس از گذشت ۱ سال و تنبیهات مربوط به بندهای ۴ و ۵ پس از گذشت ۲ سال از پرونده آزمایشگاه معتمد حذف می گردد.

ماده ۴: مصادیق تخلف:

- عدم رعایت الزامات اداری به شرح ذیل:

- ۱- عدم اعلام تغییر محل استقرار یا شماره تلفن به ادارات کل
  - ۲- عدم اعلام تغییر نیروهای متخصص (کاهش، افزایش یا جایگزینی افراد موضوع بند ۲-۱ شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد) به ادارات کل
  - ۳- عدم اعلام تغییر اساسنامه (حدود فعالیت، مدیر عامل و اعضای هیات مدیره یا نماینده تام الاختیار) به ادارات کل
  - ۴- عدم تهیه و ارسال مکاتبات اداری در سربرگ شرکت
  - ۵- عدم ارائه کارت شناسایی کارشناسان آزمایشگاه معتمد به ماموران سازمان در حین پایش
  - ۶- عدم درج نام آزمایشگاه همکار و پارامترهای مربوط به آن آزمایشگاه در نامه اعلام زمان نمونه برداری
  - ۷- فعالیت همزمان کارشناس یک آزمایشگاه معتمد (با هر عنوان) در دیگر آزمایشگاه های معتمد
- تبصره ۱:** ارتکاب هر یک از موارد بند ۱ الی ۵ موجب صدور یک تذکره، در خصوص بند ۶ موجب صدور یک اخطار و در خصوص بند ۷ موجب صدور یک اخطار و عدم پذیرش نتایج خواهد گردید.
- تبصره ۲:** کارشناس مشمول بند ۷، به مدت ۵ سال از فعالیت در آزمایشگاه معتمد محروم می باشد.

- عدم رعایت الزامات نمونه برداری به شرح ذیل:

- ۱- عدم اعلام برنامه پایش در طرح های ISO، ارزیابی های اثرات زیست محیطی، طرح های مطالعاتی و تحقیقاتی و غیره
- ۲- انجام نمونه برداری در زمانیکه آزمایشگاه معتمد فاقد فضای آزمایشگاهی مناسب باشد.
- ۳- عدم اعلام عنوان دقیق پایش و پارامترهای مورد پایش در نامه اعلام زمان نمونه برداری
- ۴- عدم اعلام برنامه ۱۰ روزه پایش طرح های خوداظهاری
- ۵- عدم انجام نمونه برداری از واحد در زمان مقرر
- ۶- عدم رعایت زمان بندی اعلام شده توسط آزمایشگاه کارفرما و همکار
- ۷- عدم انجام نمونه برداری توسط کارشناس ذیصلاح

۸- عدم رعایت شرایط استاندارد انتقال نمونه

۹- عدم رعایت پایش تصادفی و بدون هماهنگی قبلی

۱۰- عدم وجود تجهیزات لازم جهت نمونه برداری در محل پایش

۱۱- عدم انجام نمونه برداری از مکان مناسب یا دستگاه های بیخطر ساز (غیرفعال ساز میکروبی) مناسب.

۱۲- برداشت و یا تهیه نمونه غیر واقعی

۱۳- انجام پایش از واحدهایی که آزمایشگاه معتمد مجاز به پایش آن واحد نمی باشد.

۱۴- نمونه برداری هنگام اصلاح، تعمیرات و بازسازی سیستم و یا توقف فرایند

۱۵- انجام هرگونه مشاوره درخصوص راه اندازی، راهبری و بهینه سازی سیستم های کنترل آلودگی و یا طراحی و ساخت

سیستم کنترل آلودگی در یک واحد و پایش خوداظهاری آن سیستم در همان واحد صنعتی.

تبصره: ارتکاب هر یک از موارد بندهای ۱ الی ۳ موجب صدور یک اخطار، بندهای ۴ الی ۱۰ موجب صدور یک اخطار و

عدم پذیرش نتایج و در خصوص بندهای ۱۱ الی ۱۵ موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج خواهد

گردید.

- عدم رعایت الزامات تجهیزات و دستگاه ها به شرح ذیل:

۱- عدم استفاده از تجهیزات معرفی شده توسط آزمایشگاه معتمد کار فرما یا معتمد همکار به سازمان

۲- عدم استفاده از تجهیزات دارای گواهینامه کالیبراسیون معتبر

۳- استفاده از تجهیزاتی با سنسور و ملحقات دارای عمر منقضی شده و یا فاقد تاییدیه های لازم.

تبصره: ارتکاب در خصوص بند ۱ موجب صدور یک اخطار و عدم پذیرش نتایج و در خصوص بندهای ۲ و ۳ موجب تعلیق

گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.

- عدم رعایت الزامات مربوط به قرارداد به شرح ذیل :

۱- عدم تهیه و ثبت قراردادها

۲- عدم ارائه قرارداد فیما بین آزمایشگاه معتمد و واحد صنعتی به دفتر پایش فراگیر و اداره کل استان مربوطه در صورت

درخواست اداره کل

۳- عدم رعایت تعرفه خدمات آزمایشگاهی سازمان حفاظت محیط زیست عینا مطابق مصوبه شورای عالی محیط زیست

تبصره: ارتکاب در خصوص بندهای ۱ و ۲ موجب صدور اخطار و در خصوص بند ۳ در مرحله اول موجب صدور اخطار و

در صورت تکرار موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.

- عدم رعایت الزامات تهیه و ارسال گزارشات پایش در قالب طرح خوداظهاری به شرح ذیل :

۱- عدم ارسال گزارش پایش به همراه نتایج حداکثر تا ۲۰ روز کاری بعد از نمونه برداری به ادارات کل (در خصوص پایش

پسماند پزشکی ۱۰ روز کاری)

- ۲- عدم ارسال فایل گزارش عملکرد سالیانه آزمایشگاه معتمد در قالب طرح خوداظهاری (مطابق با فرم‌های ارائه شده) به دفتر پایش و ادارات کل استان‌هایی که آزمایشگاه معتمد در آن مستقر است
- ۳- مقایسه نتایج اندازه گیری با استاندارد های زیست محیطی
- ۴- درج استانداردهای زیست محیطی در گزارش پایش
- ۵- عدم ارائه گزارش آنالیز خوداظهاری بطور جداگانه از آنالیز ایزو، ارزیابی های اثرات زیست محیطی، آنالیز پسماندهای موضوع کنوانسیون بازل، مواد شیمیایی موضوع کنوانسیون استکهلم و روتردام، طرح‌های مطالعاتی - تحقیقاتی
- ۶- عدم ارسال فرم گزارش دهی مطابق با فرمت و فهرست سازمان (فرم ۰۲ / ۱۲ - ۴ / ف)
- ۷- پایش و ارائه گزارش در خصوص پارامترهایی که جزء پارامترهای مشمول طرح خوداظهاری در واحد صنعتی مذکور نمی باشند.
- ۸- عدم اعلام دقیق نوع پایش (خوداظهاری، ایزو، ارزیابی و...) در فرم اعلام نتایج
- ۹- عدم اعلام گزارش نتایج پایش واحد مورد نظر، با سربرگ، مهر و امضاء آزمایشگاه معتمد همکار، توسط آزمایشگاه معتمد کارفرما
- ۱۰- عدم تطابق موارد مندرج در گزارش با شرایط واقعی اندازه گیری از واحد مورد پایش بر اساس مستندات ارائه شده از وضعیت آلاینده‌گی صنعت
- ۱۱- انجام پایش در خصوص پارامترهایی که صلاحیت انجام آن در گواهینامه آزمایشگاه معتمد درج نشده است
- تبصره:** ارتکاب هر یک از موارد بندهای ۱ و ۲ موجب صدور تذکر، در خصوص بندهای ۳ الی ۷ موجب صدور اخطار، در خصوص بندهای ۸ و ۹ موجب صدور اخطار و عدم پذیرش نتایج و در خصوص بندهای ۱۰ و ۱۱ موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.
- عدم رعایت الزامات تفاهم نامه به شرح ذیل :**
- ۱- عدم رعایت توان پایش ۶۰٪ پارامترهای مشمول خوداظهاری و یا ۵۰٪ حجم ریالی قرارداد در یک واحد صنعتی توسط آزمایشگاه کارفرما.
- ۲- عدم مشخص نمودن پارامترهای مورد پایش توسط آزمایشگاه معتمد همکار و کار فرما
- ۳- همکاری با بیش از یک آزمایشگاه معتمد همکار در پایش خوداظهاری یک واحد صنعتی توسط آزمایشگاه معتمد کارفرما
- ۴- عدم اعتبار گواهینامه آزمایشگاه معتمد همکار در طول مدت زمان اجرای تفاهم نامه منعقد فیما بین آزمایشگاه معتمد کارفرما و همکار.
- تبصره:** ارتکاب هر یک موارد بندهای ۱ الی ۳ موجب صدور اخطار و عدم پذیرش نتایج و در خصوص بند ۴ موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.

شماره شیوه نامه : ۰۲ - ۶ - ۳

عنوان : تشویقات آزمایشگاه‌های معتمد

مقدمه : به منظور تشویق آزمایشگاه‌های معتمد، شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد، شیوه نامه تشویقات آزمایشگاه‌های معتمد را به شرح ذیل تصویب نمود.

ماده ۱: مقررات این شیوه نامه برای تشویق آزمایشگاه‌های معتمدی به کار می رود که برای انجام پایش‌های زیست محیطی مطابق با ضوابط خوداظهاری در پایش، از سازمان گواهی‌نامه دریافت می کنند.

ماده ۲: تشویق آزمایشگاه‌های معتمد توسط شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد صورت می گیرد.

تبصره: موضوع و موارد تشویقات توسط ادارات کل، آزمایشگاه معتمد و یا به هر نحو مقتضی به کمیته آزمایشگاه‌های معتمد پیشنهاد و پس از طرح در کمیته جهت تصویب به شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد ارائه می گردد.

ماده ۳: شورای سیاست‌گذاری و راهبردی آزمایشگاه‌های معتمد، آزمایشگاه‌های معتمد را مطابق با جداول مندرج در این شیوه نامه در درجات یک تا سه مورد تشویق یا تخفیف تنبیهات قرار می دهد.

جدول ۱: مصادیق مشمول تشویق

ردیف	مصادیق تشویق	معیار	سقف امتیاز
۱	گواهی‌نامه ایزو ۱۷۰۲۵	اخذ گواهی‌نامه	۱۰
۲	سایر گواهی‌نامه‌های مورد تایید کمیته	به ازای هر گواهی‌نامه دو امتیاز	۶
۳	عضویت در شبکه‌های آزمایشگاهی ملی و بین‌المللی	به ازای هر عضویت ۵ امتیاز	۱۰
۴	برگزاری همایش‌های زیست محیطی	به ازای هر همایش ده امتیاز	۱۰
۵	کارگاه‌های آموزشی زیست محیطی مورد تایید دفتر پایش	به ازای هر کارگاه پنج امتیاز	۱۰
۶	برگزاری سمینارهای زیست محیطی و مشارکت در نمایشگاه‌ها و...	به ازای هر سمینار و نمایشگاه سه امتیاز	۱۰
۷	نوآوری در زمینه پایش‌های زیست محیطی	به ازای هر مورد ۵ امتیاز	۱۰
۸	عدم تخلف در طول سال	-	۵
۹	دریافت تشویقات از مراکز علمی، پژوهشی	به ازای هر تشویق دو امتیاز	۸
۱۰	همکاری با سازمان در زمینه پایش‌های زیست محیطی مورد تقاضا	به ازای هر مورد دو امتیاز	۱۵
۱۱	سایر موارد بنا به تشخیص کمیته		۶
۱۰۰	جمع کل		

جدول ۲: تعیین درجه تشویقات

نوع تشویقات			حداقل امتیاز	درجه تشویقات
تمدید اعتبار گواهینامه به ماه	درج در سایت	درجه تشویق نامه		
۲۴	✓	۱	۹۰	۱
۱۸	✓	۲	۷۰	۲
۱۲	✓	۳	۵۰	۳

جدول ۳: حذف سابقه تنبیهات آزمایشگاه‌های معتمد

حداقل امتیاز	حذف تنبیهات
۳۰	تذکر
۵۰	اخطار اول
۶۰	اخطار دوم